

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.01.1961, sp. zn. 3 Cz 150/60, ECLI:CZ:NS:1961:3.CZ.150.1960.1

Číslo: 21/1962

Právní věta: Přiznání příspěvku na úhradu osobních potřeb nerozvedené manželky závisí na jejím zdravotním stavu a na tom, zda má možnost zařadit se do pracovního procesu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.01.1961

Spisová značka: 3 Cz 150/60

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Manželství, Výživné

Předpisy: 265/1949 Sb. § 15

§ 19

§ 39

§ 73

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Pelhřimově usnesením, které se stalo pravomocným, svěřil nezl. děti do výchovy matky a otec byl uznán povinným platit od 15. července 1960 na úhradu jejich osobních potřeb 250,- Kčs na každé dítě měsíčně. Současně byl uznán povinným platit na úhradu osobních potřeb matky dětí - své manželky 100,- Kčs měsíčně.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že tímto rozhodnutím byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Ve věci výchovy a výživy nezl. dětí je povinností soudu, aby si náležitě objasnil a zjistil všechny skutečnosti, jež jsou rozhodné pro posouzení, jaká opatření by byla nejvhodnější v zájmu dětí, aby tak mohl svoje rozhodnutí přesvědčivě odůvodnit.

Ačkoliv přednesy rodičů nezletilých, pokud jde o jejich výchovu si zřejmě odporovaly, okresní soud nevyslechl rodiče a neobjasnil, zda se otec domáhá toho, aby nezl. děti mu byly svěřeny do výchovy či toho, aby byl upraven jeho styk s nimi. Nezjistil náležitě ani skutkový stav pro posouzení, jaké výchovné opatření by bylo nejvhodnější. Bude tedy třeba doplnit řízení a dotazem na orgány péče o

mládež, národní výbory a zaměstnavatele, event. i jiným vhodným způsobem zjistit, jaké jsou poměry rodičů nezletilých a který z nich dává lepší záruku jejich řádné a pokrokové výchovy. Bude třeba zjistit i všechny skutečnosti rozhodné pro správný třídní rozbor věci.

Na rozhodnutí o tom, kterému z rodičů budou děti svěřeny do výchovy, event. jaké jiné výchovné opatření bude učiněno, bude záviset i rozhodnutí o placení příspěvku na úhradu jejich osobních potřeb. Do výdělku, jehož rodič výživou povinný dosahuje, nelze započítávat přídavky na děti, takže okresní soud neměl při stanovení alimentární povinnosti otce vycházet z výdělku 1 450,- Kčs, nýbrž toliko 1 280,- Kčs, pokud ovšem jeho výdělečné a majetkové možnosti, jež určují podle § 73 zák. o právu rodinném rozsah jeho vyživovací povinnosti, nebyly vyšší. I když je správný závěr okresního soudu, že k družce nelze přihlížet při stanovení výše alimentární povinnosti, je jeho další závěr, že otec nemá kromě nezl. dětí jiné alimentární povinnosti, v rozporu s jeho rozhodnutím, jímž mu uložil placení výživného a pro manželku - matku dětí. I v tomto směru bude třeba doplnit řízení a zjistit výdělečné a majetkové možnosti rodičů nezletilých.

Poněvadž rodiče nezletilých nežijí ve společné domácnosti, bude třeba podle výsledků dalšího řízení uvážit, zda není třeba upravit styk dětí s rodičem, jemuž nebyly svěřeny do výchovy. Touto otázkou se okresní soud dosud vůbec nezabýval.

V řízení podle § 251 o. s. ř. rozhodoval okresní soud i o nároku matky dětí jako nerozvedené manželky na úhradu jejich osobních potřeb. I v tomto řízení došlo k závažným pochybením. Tak především nebylo důvodu k tomu, aby byla obě tato řízení spojována ke společnému projednání a rozhodnutí, zvláště když výsledky dosavadního řízení nasvědčují tomu, že tento soud nebyl obecným soudem žalovaného manžela a že proto nebyl příslušným pro řízení o nároku na úhradu osobních potřeb manželky. Nehledě k tomu, okresní soud se nezabýval otázkou příslušnosti a účastníky nepoučil o právu namítat nepřislušnost soudu, nepřihlédl ani k tomu, že návrh nemá náležitosti § 43 o. s. ř. a ani v tomto směru navrhovatelku nepoučil. Tím se stalo, že sice uložil otci dětí, aby platil na úhradu osobních potřeb matky dětí, nestanovil však počátek této povinnosti a nerozhodl ani o tom, že zamítá její návrh, pokud žádala placení vyšších částek. Návrh otci dětí nedoručil, k jeho obsahu jej nevyslechl a nedoručil jej ani okresnímu prokurátorovi, pokud ovšem tento vstoupil i do tohoto řízení.

Okresní soud rozhodoval ve věci úhrady osobních potřeb manželky, aniž by si objasnil, podle jakých zákonných ustanovení je třeba její nárok posuzovat a aniž by si zjistil všechny skutečnosti důležité pro posouzení jeho základu a výše. Při posouzení potřebnosti matky dětí se spokojil jen s potvrzením zdravotního střediska, aniž provedl jiný důkaz o jejím zdravotním stavu a pracovní schopnosti. Teprve po náležitém zjištění, zda, za jakých podmínek a k jakým pracem je matka dětí schopna, by bylo lze posoudit, zda je možno, aby se zařadila do pracovního procesu a jaké výdělečné možnosti by měla. I když okresní soud dospěl k závěru, že matka dětí si nemůže sama obstarat úhradu svých osobních potřeb, pak se měl zabývat otázkou, proč došlo k rozchodu rodičů nezletilých a proč tito neplní navzájem manželské povinnosti podle § § 15, 19 zák. o právu rodinném, neboť ani tyto skutečnosti nelze pominout při úvaze, zda manžel má nárok na úhradu osobních potřeb proti druhému manželovi (viz též rozhodnutí č. 63/1955 sb. rozh. čs. soudů).

V těchto směrech nebude ovšem řízení doplňováno, nýbrž okresní soud postoupí návrh na úhradu osobních potřeb pro matku dětí po jeho náležitém doplnění příslušnému soudu, tj. obecnému soudu otce dětí.

Byl tedy usnesením okresního soudu porušen zákon v ustanoveních § § 1 odst. 2, 7, 8 odst. 1, 54 odst. 1, 59, 71, 88 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 251 o. s. ř. a § § 15, 19, 39, 73 zák. o právu rodinném.